

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL E. S. SKUNDO**

2020 m. liepos

d. Nr. S-
Vilnius

(7-131/2020)

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininkės Editos Galiauskaitės, narių, Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės (pranešėja), išnagrino E. S. (toliau – Pareiškėja) 2020-06-23 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2020-05-26 sprendimo Nr. 68-42 (toliau – Sprendimas, skundžiamas sprendimas). Atsakovo atstovas 2020-07-14 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu. Pareiškėja posėdyje nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 100 straipsnio 1 dalimi ir 141 straipsnio 1 dalies 1–4 punktais, Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2004 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. VA-144 (toliau – Taisyklės), 7 punktu, išnagrino Pareiškėjos skundą dėl atleidimo nuo delspinigių, nusprendė patvirtinti Panevėžio apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Panevėžio AVMI) Sprendimą Nr. (42.59E) SD-17 ir neatleisti Pareiškėjos nuo 1572,33 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) ir 439,08 Eur privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSD įmokos) delspinigių sumokėjimo.

Pareiškėja, nesutikdama su Inspekcijos sprendimu, akcentuoja, kad mokesčių administratorius neteisingai ir tik formaliai įvertino Pareiškėjos finansinę padėtį ir neteisingai sprendė, jog ji nesudaro pagrindo atleisti nuo delspinigių mokėjimo.

Pareiškėja nurodo, kad yra bedarbė, registruota darbo biržoje, tačiau negauna jokių išmokų, taip pat negauna jokių socialinių išmokų iš vietos savivaldybės. Darbo santykiai nutrūko prieš dvejus metus. Visą tą laiką teisės aktai neleido registruotis užimtumo tarnyboje kaip asmeniui, kuris turi registruotą ūkį. Tik šiais metais, po įstatymo pataisų, tik registruotą ūkį turinčiam asmeniui leista kreiptis į užimtumo tarnybą, tačiau po tokio termino jau buvo praradusi visas teises į išmokas už išdirbtą laikotarpį.

Pareiškėjos nuomone, Panevėžio AVMI nepagrįstai remiasi 2018 m. duomenimis apie Pareiškėjos pajamas. Įvertinant vartojimo išlaidas, lėšų mokesčiams ir delspinigiams mokėti šiai dienai nepakanka. Pareiškėja pažymi, kad neprašo atleisti nuo paskirtų baudų mokėjimo, jas moka.

Pareiškėja nurodo, kad delspinigių suma, kuri yra labai didelė (2837,12 Eur GPM ir 1160,22 Eur PSD įmokos, o delspinigiai – 1261 Eur GPM ir 310 Eur PSD įmokų) palyginus

su priskaičiuotais mokėti mokesčiais, negali būti laikoma teisinga ir protinga. Pareiškėja pažymi, kad mokestinį patikrinimą Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcija (toliau – Klaipėdos AVMI) vykdė nuo 2011 m. Šis terminas užsitęsė ne dėl Pareiškėjos kaltės, todėl ir delspinigiai apskaičiuoti per dideli.

Pareiškėja pažymi, kad centrinis mokesčių administratorius, išnagrinėjęs skundus, net du kartus įpareigojo Klaipėdos AVMI atlikti pakartotinį mokestinį patikrinimą dėl mokesčių administratoriaus padarytų klaidų – neatskleistas sandorių turinys, neapklausti asmenys, netaikytas vieningas mokesčių skaičiavimo metodas ir kt. Vien dėl dviejų teisinės pagalbos prašymų į (Duomenys neskelbiami), mokestinis patikrinimas užtruko trejus metus, tačiau tuo tarpu delspinigių skaičiavimas nebuvo sustabdytas. Apklausiamas du kartus tas pats Kazachstano pilietis, kuris pirmoje apklausoje apklaustas neišsamiai.

Pareiškėja nurodo, kad per visą patikrinimą su mokesčių administratoriumi bendravo. Atmetus terminus teisinės pagalbos prašymui įvykdyti, mokestinis procesas jos atžvilgiu vyko nepateisinamai ilgai, buvo vilkinamas, patyrė didelius suvaržymus, nes negalėjo siekti karjeros.

Pareiškėjos nuomone, ji nėra kalta dėl mokesčių nesumokėjimo. Inspekcija neatsižvelgė į tai, už ką Klaipėdos AVMI juos apskaičiavo. Pareiškėjos nuomone, patikrinimo metu neteisingai nustatyta, kad 2007-01-01 dienai Pareiškėja galėjo disponuoti ne didesne kaip 63894 Lt suma. Būtent tik formaliais pagrindais, nepagrįstai taikant Vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. IX-1910 3 straipsnio nuostatas, nebuvo įskaičiuotos į pajamas pilnumoje visos Pareiškėjos realai gautos turto pardavimo pajamos, t. y. gautos ir pagal butų, adresu: Tulpių g. 28 b., 2001-10-19 ir 2002-05-27 pirkimo pardavimo sutartis, taip pat pajamos, gautos iš traktoriaus krautuvo pardavimo, t. y. iš viso 71600 Lt. Pareiškėjos nuomone, Inspekcija neįrodė, kad minėto įstatymo nuostatas ji privalomai turėjo vykdyti, t. y. turėjo pareigą pateikti 2003-12-31 turėto turto deklaraciją (forma FR0593). Dėl paminėtų aplinkybių, kurių pagrindu buvo apskaičiuoti mokėtini mokesčiai, nepateikė minėtos deklaracijos, ir tik dėl to negalėjo remtis realių notaro patvirtintų sandorių pagrindu gautomis realiomis pajamomis savo išlaidoms pagrįsti. Todėl, Pareiškėjos nuomone, ji negali būti laikoma kalta dėl mokesčių nesumokėjimo tyčia. Vadovaudamasi išdėstytu, Pareiškėja prašo panaikinti Inspekcijos Sprendimą.

Inspekcija skundžiamame sprendime nurodė, kad pagal MAĮ 95 straipsnio nuostatas delspinigiai yra vienas iš mokestinės prievolės užtikrinimo būdų. To paties įstatymo 96 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatomis delspinigiai skaičiuojami už nesumokėtą patikrinimo metu nustatytą nedeklaruotą deklaruojamą mokestį. Delspinigių skaičiavimo tvarką ir trukmę nustato MAĮ 97–99 straipsniai. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje yra pažymėjęs, kad delspinigių paskirtis – užtikrinti mokestinės prievolės įvykdymą (MAĮ 95 straipsnio 1 dalies 1 punktas), kurie paprastai skaičiuojami visada (žr. pavyzdžiui, LVAT 2009-12-21 nutartį administracinėje byloje Nr. A-556-1433-09).

Dėl mokesčių mokėtojo kaltės

Inspekcija pažymėjo, kad MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo baudų ar/ir apskaičiuotų, bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo. Įvertinus nurodytos teisės normos turinį, matyti, kad įstatymų leidėjas atleidimą nuo delspinigių sieja ne tik su mokesčių mokėtojo kaltės nebuvimu, bet ir su jo paties pareiga šią faktinę aplinkybę įrodyti. Įrodinėjimo našta tenka būtent mokesčių mokėtojui, jei jis siekia pasinaudoti atleidimo nuo delspinigių ir/ar baudų teisine galimybe šiuo pagrindu. Klausimą dėl MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatų taikymo galima spręsti tik tuo atveju, kai yra pakankamai duomenų ir įrodymų, kurie patvirtina tai, kad mokesčių mokėtojas nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo. Tokios pozicijos minėtu aspektu laikosi ir LVAT (žr. LVAT 2011-03-28 nutartį administracinėje byloje Nr.-A-556-364/2011; 2011-04-07 nutartį administracinėje byloje Nr. A-575-753/2011; 2012-01-23 nutartį administracinėje byloje Nr. A-575-404/2012). Inspekcija pažymėjo, kad tam, kad nagrinėjamu atveju būtų galima taikyti MAĮ 141 straipsnio

1 dalies 1 punktą, Pareiškėja turi nurodyti bei įrodymais pagrįsti tokias aplinkybes, kurias būtų galima pripažinti objektyviomis kliūtimis sumokėti mokesčius.

Iš bylos medžiagos matyti, jog Pareiškėja gavo iš nenustatytų šaltinių pajamų, kurių Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) nustatyta tvarka nedeklaravo ir nuo deklaruotos sumos nesumokėjo GPM ir PSD įmokų. Pareiškėja Komisijos sprendimu yra pripažinta kalta dėl padarytų mokesčių pažeidimų. Taigi, byloje esantys duomenys paneigia Pareiškėjos kaltės nebuvimą. Pareiškėja nepateikė įrodymų ir argumentų, jog ji nuo paskaičiuotų delspinigių galėtų būti atleista 141 straipsnio 1 dalyje nurodytais pagrindais.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, Pareiškėja laiku į valstybės biudžetą nesumokėjo GPM ir PSD įmokų dėl ko vėliau šių sumų pagrindu atsirado pareiga sumokėti šių nesumokėtų mokesčių delspinigius, o tai reiškia, kad Pareiškėja laiku ir tiksliai neįvykdė mokesstinės prievolės.

Inspekcija konstatavo, kad dėl išdėstytų priežasčių nėra pagrindo Pareiškėjos atleisti nuo 1572,33 Eur GPM ir 439,08 Eur PSD įmokų delspinigių, remiantis MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punktu bei 141 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatomis.

Dėl sunkios asmens ekonominės (socialinės) padėties

Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punktu, LVAT praktika bei Taisyklių 14 punktu, pabrėžė, kad sunkią fizinio asmens ekonominę (socialinę) padėtį liudijančios aplinkybės turi būti patvirtintos kompetentingų institucijų išduotais dokumentais. MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytos aplinkybės siejamos su tokia mokesčių mokėtojo ekonomine (socialine) situacija, kai jis negauna jokių pajamų ar gauna jų nepakankamai ir yra valstybės remiamas arba jam tokios paramos reikia. Tačiau LVAT, aiškindamas šios normos taikymą, 2010-06-07 nutartyje administracinėje byloje Nr. A-442-807/2010 pažymėjo, kad MAĮ 100 str. 1 d. 3 punktas ir 113 str. 1 d. 3 punktas atleidimą nuo delspinigių sieja su sunkia fizinio asmens ekonomine (socialine) padėtimi ir vien asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei (pensininkams, neįgaliesiems, bedarbiams ir pan.) savaime nesudaro pagrindo atleisti jį nuo delspinigių. Tam būtina įvertinti visas mokesčių mokėtojo ekonominę (socialinę) padėtį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimą nekilnojamąjį turtą ir kt.).

Centrinio mokesčių administratoriaus duomenimis, Pareiškėja yra registruota Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jai yra suteiktas bedarbio statusas. Tačiau vien registravimas minėtoje tarnyboje, nėra pagrindas atleisti Pareiškėjos nuo delspinigių sumokėjimo. Inspekcija pažymėjo, kad nerenka duomenų ar asmenims yra teikiama socialinė pagalba ir parama. Tokių duomenų nepateikė ir Pareiškėja, todėl nežinoma ar Pareiškėja gauna valstybės paramą; ar dėl tam tikrų sveikatos problemų ji negali dirbti.

Inspekcija nurodė, jog Pareiškėja atskiromis dienomis vykdė veiklą pagal verslo liudijimą (2020-03-06 iki 2020-03-07 ir 2020-03-14). Be to buvo įsigijusi verslo liudijimą prekybai (ne maisto produktais) 2020 m. kovo 6, 7, 14, 21, 28 dienomis. Pareiškėjai nuosavybės teise priklauso 21 nekilnojamojo turto objektas, VĮ „R“ duomenimis Pareiškėjos vardu registruota transporto priemonė „L“ Pareiškėja 2018 m. gavo: 4719,53 Eur su darbo santykiais susijusių pajamų, 1970,59 Eur nuomos pajamų ir 843,26 Eur ligos pašalpą. Taigi vadovaujantis teisės aktų nuostatomis ir LVAT, kuris formuoja vienodą praktiką administracinėse bylose, Pareiškėjos ekonominė padėtis negali būti laikoma sunkia, kadangi vien priskyrimas socialinei grupei (bedarbio statusui) nesukuria pagrindo atleisti Pareiškėjos nuo delspinigių sumokėjimo. Inspekcija Įstatymo leidėjo yra įpareigota vertinti visas aplinkybes ir šiuo atveju nustatyta, kad Pareiškėja turi nekilnojamojo ir kilnojamojo turto bei yra gavusi pajamų susijusių su darbo santykiais ir individualia veikla, todėl Inspekcija konstatavo, kad nėra pagrindo atleisti Pareiškėjos nuo 1572,33 Eur GPM ir 439,08 Eur PSD įmokų delspinigių sumokėjimo MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtintu pagrindu, kaip tai suprantama pagal MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą.

Dėl MAĮ 8 straipsnio nuostatų taikymo ir atleidimo nuo delspinigių

Inspekcija nurodė, kad LVAT praktikoje laikomasi pozicijos, kad sprendžiant mokesčių mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių klausimus, be kita ko, turi būti vadovaujama teisingumo ir protingumo kriterijais (MAĮ 8 straipsnio 3 dalis), tačiau jų taikymas yra ypač aktualus tais atvejais, kai nėra pakankamai duomenų (esant duomenų prieštarumui), leidžiančių vertinti ar tinkamai ir objektyviai atliktos atitinkamos administravimo procedūros. Dėl apskaičiuotų delspinigių dydžio Inspekcija pažymėjo, kad vien santykinai didelės apskaičiuotų delspinigių sumos savaime nesudaro pagrindo sumažinti delspinigius ar atleisti nuo jų mokėjimo. Pareiškėja nevykdė savo mokesčių teisės aktais įtvirtintų pareigų mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo srityje. Inspekcija pažymėjo, kad vien tai, jog Pareiškėja bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė paaiškinimus ir pan., nėra aplinkybė, dėl kurios Pareiškėja galėtų būti atleistas nuo delspinigių vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais (LVAT 2014-04-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A-442-1005/2014; 2015-01-26 nutartis administracinėje byloje Nr. A-26-602/2015).

Inspekcija, atsižvelgdama į byloje esančius duomenis ir vadovaudamasi LVAT praktika, pripažino, jog Pareiškėja pakartotinio patikrinimo metu bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, tačiau tai nesukuria pagrindo atleisti Pareiškėjos nuo delspinigių sumokėjimo. Taip pat santykinai didelės delspinigių sumos nesukuria pagrindo atleisti ar sumažinti apskaičiuotus delspinigius. Pareiškėja vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais Klaipėdos AVMI jau buvo atleista nuo 50 proc. apskaičiuotų, bet nesumokėtų delspinigių, todėl nėra pagrindo dar kartą atleisti Pareiškėjos nuo 1572,33 Eur GPM ir 439,08 Eur PSDĮ delspinigių.

Dėl mokesčių administratoriaus veiksmų (patikrinimo trukmės)

Inspekcija įvertino Pareiškėjos teiginį, kad ji galėtų būti atleista nuo delspinigių, atsižvelgiant į ilgą mokestinio patikrinimo trukmę. LVAT praktikoje pabrėžiama, kad nustačius, jog mokesčių administratorius, nesilaiko MAĮ 119 straipsnio 6 dalies reikalavimo atlikti mokestinį patikrinimą per objektyviai įmanomą kuo trumpesnę laikotarpį, ir atsižvelgiant į konkrečios bylos kitas aplinkybes, tai gali būti vertinama kaip pagrindas atleisti mokesčio mokėtoją nuo visų ar dalies delspinigių, paskaičiuotų nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą, iki patikrinimo rezultatus įforminančio dokumento surašymo dienos, mokėjimo (žr., pav., LVAT 2018-05-09 nutartį administracinėje byloje Nr. A-556-602/2018; 2018-07-03 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4270-602/2018). Klaipėdos AVMI atleido Pareiškėją nuo 50 proc. GPM delspinigių ir PSDĮ delspinigių mokėjimo, nustačiusi, kad Pareiškėjos atžvilgiu atlikti mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmai vyko pernelyg ilgai <...> Įstatyme nustatytos mokestinės prievolės įvykdymo užtikrinimo būdo sumažinimas 50 proc. ir sprendimas dėl Pareiškėjos pareigos mokėti 50 proc. delspinigių nelaikytinas Pareiškėjos atžvilgiu taikoma nebūtina ir neadekvačia, t. y. neproporcinga priemone, todėl nėra pagrindo jos dar labiau mažinti ir pripažinti, kad Pareiškėja turėtų būti visiškai atleista nuo įstatyme nustatytų mokėjimų, kurie nustatyti, mokesčių mokėtoju nesilaikant mokesčių teisės aktuose nustatytos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos (MAĮ 8 straipsnis, 95 straipsnis).

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjos skundas atmestinas, skundžiamas Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 100 straipsnio 1 dalimi ir 141 straipsnio 1 dalies 1–4 punktais, Taisyklių 7 punktu, išnagrinėjusi Pareiškėjos prašymą dėl atleidimo nuo delspinigių, nusprendė neatleisti Pareiškėjos nuo GPM ir PSD įmokų mokėjimo.

Pareiškėja, nesutikdama su Inspekcijos skundžiamu sprendimu, pateikė nesutikimo motyvus, susijusius su Pareiškėjos ekonomine (socialine) padėtimi, delspinigių dydį įtakančiomis patikrinimo trukmės aplinkybėmis bei argumentus susijusius su Pareiškėjos kaltės nebuvimu.

Dēl Pareiškējos sunkios ekonominēs (socialinēs) padēties

Pareiškēja nurodo, kad yra bedarbē, registruota darbo biržoje, tačiau negauna jokių išmoku, taip pat negauna jokių socialinių išmoku iš vietas savivaldybēs. Pareiškējos teigimu, darbo santykiai nutrūko prieš dvejus metus, tačiau nebuvo gaunamos išmokos, nes teisēs aktai tik šiais metais registruotā ūkī turintiems asmenims leido registruotis Užimtumo tarnyboje.

Inspekcija, pasisakydama dēl šio argumenta nurodē, jog Pareiškēja atskiromis dienomis kovo mėnesī vykdē veiklā pagal verslo liudijimā, Pareiškėjai nuosavybēs teise prieklauso 21 nekilnojamojo turto objektas, VĮ „R“ duomenimis Pareiškējos vardu registruota transporto priemonē „L“, Pareiškēja 2018 m. gavo: 4719,53 Eur su darbo santykiais susijusių pajamų, 1970,59 Eur nuomos pajamų ir 843,26 Eur ligos pašalpā. Inspekcija konstatavo, kad Pareiškējos ekonominē padētis negali būti laikoma sunkia, kadangi yra nustatyta, jog Pareiškēja turi nekilnojamojo ir kilnojamojo turto bei yra gavusi pajamų, susijusių su darbo santykiais ir individualia veikla, todēl, Inspekcijos teigimu, nēra pagrindo atleisti Pareiškējos nuo delspinigių sumokėjimo.

Komisija primena, kad MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytas atleidimo nuo delspinigių pagrindas sietinas su aplinkybe, kai juos išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punktā. Pagal MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punktā sunki fizinio asmens ekonominē (socialinē) padētis kaip atleidimo nuo delspinigių pagrindas gali būti taikomas, jei fiziniam asmeniui reikia valstybēs paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininē profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinē pašalpā) arba tokia parama jau teikiama. LVAT, aiškindamas šios normos taikymā, ne vienā kartā yra pažymėjęs, kad MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punktas atleidimā nuo delspinigių sieja su sunkia fizinio asmens ekonomine (socialine) padētimi, atsižvelgiant į MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkto sąlygas. Tačiau vien asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei (pensininkams, neįgaliesiems, bedarbiams ir pan.) savaime nesudaro pagrindo atleisti jį nuo delspinigių. Tam būtina įvertinti visas mokesčių mokētojo ekonominē (socialinē) padētį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimā nekilnojamąjį turtā ir kt.) (LVAT 2010-06-07 nutartis administracinėje byloje Nr. A-442-807/2010).

Komisijos vertinimu, Inspekcijos minima aplinkybē, kad Pareiškēja 2018 metais gavo su darbo santykiais susijusių bei nuomos pajamų, atsižvelgiant į pajamų dydį, Inspekcijai nepateikus vėlesnių metų duomenų apie pajamas ir atsižvelgiant į Pareiškējos teiginį, kad darbo santykiai nutrūko prieš dvejus metus, nēra svarbi aplinkybē vertinant finansinē Pareiškējos padētį skundo nagrinėjimo laikotarpiu. Tačiau kitų aplinkybių visuma, atskleidžianti, jog Pareiškēja valdo 21 nekilnojamojo turto objektā (žemēs sklypus su statiniais ar be jų (Duomenys neskelbiami) rajonuose, (Duomenys neskelbiami) miestuose), turi savo vardu registruotā transporto priemonē „L“ bei tai, kad Pareiškēja 2020 metais buvo įsigijusi verslo liudijimā veiklai vykdyti, Komisijos vertinimu, leidžia pagrįstai konstatuoti, kad Pareiškējos ekonominē (socialinē) padētis negali būti laikoma sunkia. Todēl Inspekcijos išvada, jog Pareiškējos ekonominē (socialinē) padētis neatitinka MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkte išvardintų aplinkybių ir jai netaikytinos MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatos yra pagrįsta.

Dēl teisingumo ir protingumo kriterijų taikymo galimybės

Pareiškēja nurodo, jog, atmetus terminus teisinēs pagalbos prašymui įvykdyti, mokestinis procesas jos atžvilgiu vyko nepateisinamai ilgai, buvo vilkinamas, dēl ko susidarē dideli delspinigiai, patyrē didelius suvaržymus, nes negalėjo siekti karjeros. Pareiškēja pažymi, kad bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi per visā patikrinimo laikotarpį.

Komisija pažymi, kad Pareiškējos minimos aplinkybēs dēl trukmēs ir bendradarbiavimo gali būti vertintinos tik MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintų principų taikymo apimtyje. Pasisakant dēl MAĮ 8 str. 3 dalyje įtvirtintų protingumo ir teisingumo kriterijų taikymo, paminėtina, kad atleidimas nuo delspinigių (jų dalies) šiuo pagrindu paprastai yra taikomas tik esant išskirtinėms aplinkybēm (LVAT 2017-11-06 nutartis administracinėje

byloje Nr. A-1146-602/2017, 2017-11-06 nutartis administracinėje byloje Nr. A-1146-602/2017, 2018-02-06 nutartis administracinėje byloje Nr. A-144-602/2018), kurios buvo nulemtos norminių aktų reikalavimų neatitinkančių mokesčių administratoriaus veiksmų, jo neveikimo – pavyzdžiui, nepateisinamai ilgai truko mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmai, mokesčių administratorius nepagrįstai ilgai delsė atnaujinti mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmus po mokestinio patikrinimo sustabdymo, mokesčių administratoriaus sprendimas panaikinamas ir jam pavedama iš naujo atlikti tam tikras mokesčių mokėtojo patikrinimo procedūras, o visą šį laikotarpį buvo skaičiuojami delspinigiai, ir pan., arba tais atvejais, kai yra akivaizdu, kad apskaičiuoti delspinigiai (atliekantys biudžetui laiku nesumokėtų mokesčių kompensacinę funkciją) dėl savo dydžio (pavyzdžiui, artimas, ar net viršijantis pačią mokestinę prievolę) būtų neadekvatūs padarytam pažeidimui. LVAT praktikoje taip pat laikomasi pozicijos, jog santykinai didelės delspinigių sumos savaime nesudaro pagrindo spręsti klausimą dėl atleidimo nuo delspinigių (pvz., LVAT 2013-09-30 nutartis administracinėje byloje Nr. A-575-1470/2013). Pažymėtina, kad vien tai, jog pareiškėjas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė paaiškinimus ir pan., nėra aplinkybė, dėl kurios pareiškėjas galėtų būti atleistas nuo delspinigių vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais (LVAT 2014-04-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A-442-1005/2014, LVAT 2015-01-26 nutartis administracinėje byloje Nr. A-26-602/2015).

Atsižvelgdama į aptartą LVAT praktiką, Komisija pažymi, kad Pareiškėjos minima su patikrinimo trukme susijusi aplinkybė jau buvo įvertinta Klaipėdos AVMI 2018 m. rugsėjo 24 d. sprendime Nr. (6.5) FR0682-325, kuriame, vadovaujantis MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintais teisingumo ir protingumo kriterijais, buvo nuspręsta atleisti Pareiškėją nuo 50 proc. apskaičiuotų delspinigių. Toks atleidimo nuo 50 procentų delspinigių dydis atitinka ir LVAT formuojamą praktiką. Komisija pabrėžia, kad didesniu atleidimu nuo delspinigių būtų pažeista pati delspinigių kaip vieno iš mokestinės prievolės užtikrinimo būdų esmė. Atsižvelgiant į aptartas aplinkybes, Pareiškėją atleisti nuo didesnės delspinigių dalies nėra pagrindo.

Dėl Pareiškėjos kaltės vertinimo

Pareiškėjos nuomone, ji nėra kalta dėl mokesčių nesumokėjimo. Pareiškėja akcentuoja anksčiau priimto Inspekcijos 2018-12-05 sprendimo Nr. 68-136 (kurį patvirtino Komisija 2019-02-26 Nr. S-33) aplinkybes, teigdama, kad patikrinimo metu buvo neteisingai nustatyta mokesčių bazė. Iš bylos medžiagos matyti, jog Pareiškėja gavo iš nenustatytų šaltinių pajamų, kurių GPMĮ nustatyta tvarka nedeklaravo ir nuo deklaruotos sumos nesumokėjo GPM ir PSD įmokų. Komisija pažymi, kad vykdytinu Komisijos sprendimu (kurio Pareiškėja neapskundė) jau yra pripažintas Pareiškėjos padaryto pažeidimo pagrįstumas, kuris paneigia Pareiškėjos kaltės nebuvimą. Todėl Inspekcijos 2018-12-05 sprendimas Nr. 68-136 nebegali būti peržiūrimas nagrinėjamoje byloje. Atsižvelgiant į tai, MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatytas su kaltės nebuvimu sietinas atleidimo pagrindas Pareiškėjos atžvilgiu negali būti taikomas.

Įvertinusi visas aukščiau nurodytas aplinkybes, Komisija konstatuoja, kad ginčijamas Inspekcijos sprendimas tvirtintinas, nes yra pagrįstas ir teisėtas, naikinti jį Pareiškėjos skunde išdėstytais motyvais nėra pagrindo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

Patvirtinti Inspekcijos 2020-05-26 sprendimą Nr. 68-42.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių

ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė